

Abstrakt

Tato práce si klade za cíl vymezit rozdíly mezi pojetím institutu nutné obrany podle trestního práva České republiky a Spojených států amerických, zhodnotit jejich praktické dopady a navrhnout možná doporučení *de lege ferenda* pro českou právní úpravu. V rámci Spojených států amerických pak práce dále rozlišuje mezi pojetím nutné obrany podle common law a Modelového trestního zákoníku, který společně s common law představuje jeden nejvýznamnějších pramenů amerického trestního práva.

Práce nejprve porovnává rozdíly mezi kontinentálním a angloamerickým právním systémem, ze kterých právní řády těchto států vychází. V další části práce jsou pak tyto právní řády blíže charakterizovány, a to především s ohledem na postavení trestního práva a významu judikatury. Zvláštní pozornost je pak věnována americkému rozdělení právního řádu na federální a státní, a s ním související problematice organizace soudnictví a systému závaznosti precedentů mezi jednotlivými články soudní soustavy. Tato část práce pak také blíže představuje i již výše zmíněný Modelový trestní zákoník, jenž je kompilací názorů největších amerických odborníků trestního práva ohledně ideální podoby trestního práva hmotného v USA.

Následně práce přibližuje problematiku okolností vylučujících protiprávnost v rámci jednotlivých výše uvedených jurisdikcí, jejich charakteristiku, dělení, a související otázku pojetí trestného činu a skutkového omylu ohledně okolností vylučujících protiprávnost.

V další části práce jsou pak analyzována různá pojetí nutné obrany podle výše uvedených jurisdikcí, a to na základě jednotlivých znaků nutné obrany, které trestní právo těchto zemí stanoví. Těmi jsou v případě common law tvoří: neútočící osoba, použití síly, důvodné přesvědčení, nezbytnost, bezprostřednost a nezákonné použití síly jinou osobou. Podobě pak podle Modelového trestního zákoníku: použití síly, přesvědčení, nezbytnost a nezákonné použití síly jinou osobou. V otázce českého trestního práva pak jde o přímo hrozící nebo trvajících útok, ohrožení zájmu chráněného trestním zákonem a přiměřenost.

Na základě této analýzy pak práce vymezuje nejzásadnější rozdíly mezi pojetími nutné obrany podle common law, Modelového trestního zákoníku a českého trestního práva, a vyvozuje možná doporučení *de lege ferenda* pro českou právní úpravu.